N°. 696. **DE GRONDWET.** 1855.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . » 5.50.

DONDERDAG 23 AUGUSTUS.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beursteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet. Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

Ons verdedigingsstelsel.

In den laatsten tijd is het vraagstuk omtrent ons defensiewezen meer en meer besproken. De politieke verwikkelingen in ons werelddeel zijn ook inderdaad van dien aard, dat elke mogendheid, zij moge eenig meerder of minder gewigt in de schaal kunnen leggen, er wel op bedacht behoort te zijn over *welke* middelen van verdediging zij, des noods, kan beschikken, en er zich tevens op moet voorbereiden, om in tijd van nood van die middelen het best mogelijke gebruik te maken. Eene andere aanleiding daartoe bestond voorzeker in de verklaring van de Regering, dat ons zeewezen in verval is, waarop de verwerping van de begrooting van Marine van 1855, de aftreding van den toenmaligen en de optreding van den tegenwoordigen Minister is gevolgd. Onlangs nog is het vraagstuk van het herstel der Marine levendig in de Kamers besproken, en weldra zal de tijd gekomen zijn, waarop de Regering de Staatsbegrooting voor het volgende jaar zal indienen, en de Vertegenwoordiging geroepen zal zijn, om een bepaald oordeel te vellen over het stelsel, dat haar is aangeboden. Het is geenszins ons oogmerk thans reeds daarover te spreken. Wij wenschen enkel ditmaal een oogenblik stil te staan bij eene dezer dagen alhier bij de ERVEN DOORMAN uitgekomene brochure, getiteld: *»Beschouwing van het stelsel voor de Nederlandsche marine.«* De schrijver heeft onder dien titel niet zoozeer *het stelsel* beproken, dat door het tegenwoordige hoofd van het Departement van Marine is ontworpen; maar hij heeft eigenlijk een vraagstuk van het hoogste gewigt behandeld. In nauwelijks 16 bladzijden heeft hij het betoog trachten te leveren, dat Nederland moest afzien van den rang van *zeemogendheid*, en dat men liever *nog een paar millioen 's jaars meer* aan *het leger* moest besteden. Hij is van oordeel, dat Nederland slechts *gevaar* kan loopen door zijne zeemagt te herstellen en in zijn belang *een beter leger* behoort te hebben. Wij voor ons zijn geenszins overtuigd door hetgeen S. heeft aangevoerd, dat deze beschouwingen juist zijn, en wij zullen enkele punten uit de bedoelde brochure opnemen.

Wanneer wij een onpartijdigen blik slaan op de geschiedenis van ons Vaderland en geenszins met een bepaald doel de staatkunde van de vroegere regenten reconstrueren, dan valt al dadelijk het onjuiste in het oog van eene bewering, die S. herhaaldelijk op den voorgrond plaatst. Hij beweert namelijk, dat de stadhouder WILLEM III en de latere Vorsten uit het Huis van Oranje begrepen zouden hebben, dat Nederland geene zeemogendheid, maar eene landmogendheid behoorde te zijn. Een ieder, die de geschiedenis van Engeland en van ons Vaderland slechts oppervlakkig heeft nagegaan, kent de redenen, waarom Engeland steeds afkeerig was van een staand leger. Toen WILLEM III zich dus door de omwenteling van 1688 op den Engelschen troon geplaatst zag, was het hem natuurlijk een eerste pligt het nationaal gevoel van zijne nieuwe onderdanen in dat opzigt niet te krenken, en moest hij alzoo in het belang van zijne staatkunde, die steeds tegen den overmoed van LODEWIJK XIV gerigt was, naar elders uitzien, om eene legermagt op de been te houden. Die staatkunde was ook dezelfde van zijn opvolger; omdat Engeland en Nederland toen steeds aan het hoofd stonden van het verbond tegen Frankrijk. Maar nergens is het bewijs te vinden, dat de Vorsten uit het Huis van Oranje niet aan den anderen kant het hooge gewigt zouden hebben ingezien van eene Nederlandsche zeemagt. Zij toch voorzeker konden niet vergeten, dat de Nederlandsche natie de zee steeds beschouwt als *haar* element. Dit brengt de natuurlijke ligging van ons Vaderland en de neiging van ons Volk geheel mede. De geschiedenis is daar, om aan den anderen kant het bewijs te leveren, dat men hier te lande steeds afkeerig is geweest van de krijgsdienst, en dat men nooit een groot staand leger heeft onderhouden of het heeft *kunnen* doen; alleen in tijden van nood werd het leger uitgebreid en altijd ging men er toe over, somtijds zelfs met te grooten ijver, om de krijgsmagt, zooveel slechts eenigzins mogelijk was, in te krimpen en te verminderen. Wij durven dus gerustelijk beweren, dat het in strijd is met den aard van ons Volk, wanneer men ons den soldatenrok wil laten aantrekken en onze zeemagt daarentegen beknibbelen.

Het is evenzeer eene waarheid, dat Nederland den rang, dien het tegenwoordig nog inneemt, in het Europeesch staten-stelsel aan *de zeemagt* te danken heeft. Ons land was en is steeds te klein, om legers op de been te kunnen brengen, die ons grooten invloed in Europa kunnen verschaffen. Wij zouden door den schrijver gaarne het bewijs zien leveren, dat Nederland aan zijne landmagt zijne roemrijke plaats in de wereldgeschiedenis verschuldigd is. Wij konden nooit groote veroverings-oorlogen te land voeren, omdat wij er de magt niet toe bezaten; wij konden ons nimmer zonder vreemde hulp staande houden tegen vijandelijke legers, en het zou nog eene dwaasheid zijn te beweren, dat Nederland eene zoodanige legermagt op de been kan brengen, dat het zich bij de tegenwoordige wijze van oorlog voeren met goed gevolg op den duur, bijv. tegen Frankrijk of Pruissen zou kunnen verdedigen. Maar het was onze zeemagt, het waren onze zeehelden TROMP, DE RUITER en zoo vele anderen, die de Nederlandsche vlag op alle wateren deden wapperen en eerbiedigen, en die de vloten van zoo vele mogendheden, magtiger dan wij, wisten te verslaan. Aan onze zeemagt bovenal hebben wij het verkrijgen van onze kostbare overzeesche bezittingen te danken, waarvan het genot Nederland nog de plaats doet behouden, die het in Europa inneemt.

De schrijver wijst op onderscheidene oorlogen, die Nederland *alleen* of *met zijne bondgenooten* voerde. Hij wil daaruit het bewijs afleiden, dat de oorlogen te land steeds gunstiger uitkomsten hadden dan de oorlogen ter zee. Wij meenen op het voorbeeld van 1672 en 1795 te moeten wijzen, om hem te vragen of de Nederlandsche legers *alleen* in staat waren om ons tegen overmagtige vijanden te beschermen?

Hij wil evenzeer beweren, dat wij, bij zee-oorlogen, steeds de grootste verliezen hebben geleden; de oorlog te land van 1702 tot 1713 was niet nadeelig, »want »de Oost-Indische compagnie deelde toen steeds 20 p.ct. uit.« De kracht van dit laatste argument vatten wij niet, want S. had het bewijs dienen te leveren, dat de Oost-Indische compagnie, zoo als de geschiedenis leert, niet millioenen schuld maakte om toch slechts hooge renten aan hare deelhebbers te kunnen uitkeeren.

S. is van oordeel, dat wij een aanzienlijk leger op de been moeten houden, opdat men prijs zou stellen op ons bondgenootschap, hetgeen veeleer het geval zou zijn, dan wanneer onze marine werd uitgebreid; omdat de zeemagt slechts zal kunnen dienen tot verdediging van de koloniën en van het moederland. Wij zijn van oordeel, dat, wanneer een oorlog moet uitbreken, waaraan alle groote mogendheden deel namen, Nederland veeleer moet trachten zoo lang mogelijk zijne onzijdigheid te bewaren, dan door eene overmatige krachtsontwikkeling de aandacht tot zich te trekken en zich in gevaar te begeven, dat men al dadelijk onze deelneming aan den strijd begeert. Nederland behoort alle middelen in het werk te stellen om zich neutraal te houden, en om die neutraliteit te doen eerbiedigen. Maar door de uitbreiding van onze zeemagt loopen wij geen gevaar, wat S. er ook van zeggen moge; want wij hebben eene vloot noodig tot verdediging van de koloniën en van het moederland, maar bovenal tot het handhaven van de politie in ons Rijk en in het Oosten. De handel van andere zeemogendheden lijdt evenzeer door de zeeroof, den geesel van de Indische en Chinesche zeeën, en Engeland zal en moet er prijs op stellen, wanneer wij in ons belang en in dat van alle andere handeldrijvende natiën, overal in die wateren onze oorlogsvlag vertoonen en de veiligheid van den handel verzekeren.

Wij komen thans niet in de vraag, of het stelsel van den Minister van Marine goed, en de aanneming daarvan wenschelijk is. Ook wij zouden met den S. aanmerkingen — en zelfs zeer gewigtige — daarop kunnen maken. Maar wanneer het de vraag geldt, of de vervallende Nederlandsche marine niet of wel moet worden opgebeurd, en ons leger al of niet uitgebreid, dan staan wij lijnregt tegenover hem. Wij zijn verre van te miskennen den moed en de edele hoedanigheden van den Nederlandschen krijgsman; wij zien met trots neder op de schoone bladzijden in de geschiedenis, waar sprake is van het Nederlandsche leger. Maar wij achten een groot staand leger eene geldverspilling voor ons land, en een gevaar tevens, terwijl wij wenschen, dat de marine worde opgeheven en hersteld, met betrachting van de meest mogelijke zuinigheid en spaarzaamheid, omdat wij eene vloot noodig hebben, ten allen tijde in het belang van het vaderland en de koloniën. Wij achten dit in overeenkomst met onze natuurlijke ligging en met den aard van ons volk, en er is meer noodig dan eenige los daarheen geworpene woorden, door den schrijver van de bedoelde brochure, om onze innige overtuiging te dien opzigte aan het wankelen te brengen.

Het Amsterdamsche belastingstelsel.

I.

De dagbladen berigten ons bijna dagelijks wat door de gemeentebesturen wordt beraamd en besloten tot de herziening van het plaatselijk belastingstelsel, omdat de termijn, door de gemeentewet voor die gewigtige taak bepaald, weldra verstreken is. Men schijnt meer en meer te komen tot de overtuiging, dat de mogelijkheid, om de bestaande belastingen in overeenstemming te brengen met de voorschriften der gemeentewet, niet langer kan worden betwijfeld. Waar die twijfel nog gevonden werd, ook daar blijkt hij te zullen wijken voor eene opregte begeerte om die voorschriften op te volgen, omdat men het bijzonder gevoelen omtrent de waardij der gestelde regels ten offer wil brengen aan de overtuiging der verpligting, om aan de wet te gehoorzamen. Het onlangs openbaar gemaakt en door ons beoordeeld verslag der Commissie uit den Gemeenteraad van 's Gravenhage heeft tegenover eene vroegere rigting, thans de strekking, om de gemeentewet trouw op te volgen en eene bijzondere wet, volgens art. 255 der gemeentewet, onnoodig te maken. Voor zoo ver bekend is, zal de noodzakelijkheid van zulk eene afwijking tot nog toe alleen gelden voor de hoofdstad des Rijks, daar de Minister van Binnenlandsche Zaken het voornemen der Regering heeft medegedeeld om »tijdig »ten behoeve van Amsterdam eene wet voor te dragen, »waarbij eenige afwijkingen van de bij art. 255 der »gemeentewet genoemde regels worden toegestaan.«

Wij hebben reeds met een enkel woord te kennen gegeven, dat wij gaarne de gronden zouden kennen, waarop zulk een wetsontwerp moet rusten en, na onze beschouwingen over het 's Gravenhaagsche belastingstelsel, werden we nog meer versterkt in ons gevoelen, dat de bedoelde wet ook voor *Amsterdam* niet gebiedend is. Met de meeste onpartijdigheid willen wij het oog slaan op de redenen, die in het adres van den Amsterdamschen Gemeenteraad worden opgegeven, waardoor het verzoek wordt geregtvaardigd:

1o. om de opcenten op den rijks-accijns van het gemaal, met afwijking van art. 250, tweede zinsnede der gemeentewet, wat de *tarwe* betreft, te mogen heffen *boven* het anderhalfmalig bedrag der hoofdsom, of hetgeen eene gelijke strekking heeft, de plaatselijke accijns te heffen tegen ƒ 4.67 de 100 pond.

2o. om opheffing van het verbod, te vinden in art. 254, eerste zinsnede, zoodat markt, sluis, brug, kraangelden en desgelijks tot een hooger bedrag kunnen worden geheven dan noodig is tot dekking der kosten van aanleg, onderhoud en verstrekking.

3o. om de tabel, bij art. 242 vermeld tot heffing der gemeente-opcenten van de personele belasting te mogen wijzigen, zoodanig, dat de opcenten op huurwaarden beneden de *f* 150 niet zoo hoog klimmen, maar daarentegen die op huurwaarden boven de *f* 700 tot 30 pct. te doen stijgen;

Vóór wij tot die beschouwing overgaan, moeten wij herinneren, dat op den 26sten September 1854 door den Gemeenteraad van 's Gravenhage bij adres aan den Koning is verzocht, om bij de regeling van het belastingstelsel, te mogen afwijken van het bepaalde bij de artikelen 244, 246, 250 en 254 der gemeentewet: voorschriften, welke evenzeer bedoelen de heffing van opcenten op de rijks-accijnsen te beperken, als die op 's rijks directe belastingen tot zekere hoogte en onder zekere bepalingen te bevorderen. Gelijk bekend is, werd reeds voor eenigen tijd aan den Gemeenteraad van de residentie kennis gegeven, dat de Minister van Binnenlandsche Zaken geene vrijheid had gevonden aan den Koning de indiening van eene bijzondere wet voor 's Gravenhage voor te dragen; maar wij zullen dan ook niet in gebreke blijven — en daartoe strekt deze voorafgaande herinnering — om bij onze volgende beschouwingen te letten op de redenen, die voor de residentie schenen te pleiten en die tegenover de gronden voor Amsterdam aangevoerd te wikken en te wegen.

De noodzakelijkheid, om van art. 250 der gemeentewet te kunnen afwijken, rust op de erkenning, dat de plaatselijke gesteldheid niet toelaat de heffing eener eigene directe belasting en dat er bijzondere omstandigheden bestaan, welke, gelijk hier, in het belang der gemeente de heffing van meer dan het anderhalfmalig bedrag van den rijks-accijns op het gemaal wettigen.

In het rapport der Commissie uit den Amsterdamschen Gemeenteraad worden de bezwaren aan de heffing van directe belastingen verbonden, tegenover die van accijnsen opgeteld, met dat gevolg dat men de voorkeur geeft aan de laatstgenoemde heffing. Wij betwijfelen of die bezwaren allen gelijkgesteld kunnen worden met bijzondere plaatselijke omstandigheden; alleen oordeelen wij daartoe de volgende te behooren:

»*a.* Ze hebben eigenaardig de strekking, om den nijveren burgerstand, den winkelier, een gevoelig nadeel toe te brengen, door de vermogende ingezetenen te drijven, om waar zulks kan, gebruik te maken van art. 245 der gemeentewet, en òf door een verblijf van minder dan drie maanden binnen de gemeente zich van alle bijdragen te vrijwaren, òf wel, door zoo kort mogelijk verblijf, zich een minderen aanslag te bezorgen; *iets, waartoe men te eerder zou overgaan, daar de zucht om zich des zomers uit de stad te verwijderen, bovendien onder de gegoede bewoners van Amsterdam heerschend mag genoemd worden en dan vooral nog toenemen zoude.*»

b. Hetzij door haren werkelijken, hetzij door haren »vermeenden zwaren druk, houden ze velen, zelfs vermogende burgers, terug van meer dan het volstrekt noodige door den ambachtsman te laten verrigten, zoodat ze, ook in dit opzigt, gezegd kunnen worden de armoede te bevorderen.»

c. »Hare grondslagen door minder openbaarheid van het vermogen der belastingschuldigen in groote steden aldaar niet juist gesteld kunnende worden, kunnen zij ligt door gewetenlooze ingezetenen ontdoken worden, goede burgers met hun geweten in verdrag leeren treden en zoo al meer en meer de oude Hollandsche trouw en eerlijkheid eene valstrik leggen.»

d. »In eene zoo uitgebreide hoofdstad als Amsterdam, alwaar, even als in elke handelsplaats, crediet dikwijls de plaats van het kapitaal vervangt, zouden zij den minder gunstigen stand van sommige kooplieden blootleggen, of hen dwingen, door overdrevene aangifte van vermogen of inkomsten een veel te zwaren last op zich te laden of anders de wijk te nemen naar elders, in de hoop aldaar in betere stelling te geraken.»

Als deze redenen moeten gelden voor bijzondere omstandigheden, die eene afschaffing veroorlooven, dan valt er niet aan te twijfelen of de Wetgevende magt zal de bewijskracht ontkennen.

Zoo onder de *gegoede* inwoners van Amsterdam, die gewoonte heerschende is, om zich des zomers uit de stad te verwijderen, dan onttrekken zij zich ook voor een aanmerkelijk deel aan de noodzakelijke bijdragen in de gemeentelasten, die hoofdzakelijk en bijna uitsluitend bestaan in accijnsen, waarvan de betaling slechts aan het verbruik verbonden is; maar dan bestaan er des te meer redenen van billijkheid, om die gegoede inwoners regtstreeks aan te slaan, en eene eigene directe belasting te heffen, waaraan men zich niet kan onttrekken.

Wie onder de *gegoede* inwoners van Amsterdam, wat we niet gelooven kunnen, want het zou hun tot schande verstrekken, zich mogt bewogen vinden om de bevordering van den arbeid na te laten, uithoofde van zijn aanslag in eene directe belasting, zou toonen zich bevoordeeld te achten bij de heffing van accijnsen boven de arbeidende volksklasse en alzoo de heffing van een hoofdelijken omslag naar ieders inkomen te wettigen.

Wie onder eigene plaatselijke directe belastingen niet anders verstaat dan een *income-tax*, en wel van hare meest ongunstige zijde, toont met der daad weinig bedrevenheid en kennis in gemeentezaken te bezitten, daar tot nog toe geene belasting van dien aard geheven wordt, welke op grondslagen rust, die de oude Hollandsche trouw en eerlijkheid kunnen op het spel zetten.

Wie overal elders, maar niet te *Amsterdam*, de heffing van een hoofdelijken omslag, gelijk bijv. te *Rotterdam* of te *'s Gravenhage* is voorgesteld, mogelijk acht, moet op eene meer afdoende wijze dan door bloote magtspreuken aantoonen, dat *Amsterdam* in zulke *bijzondere* omstandigheden verkeert, waardoor die heffing onuitvoerlijk is.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Het nieuws van den dag bepaalt zich weder voor het grootste gedeelte bij mededeelingen omtrent het bezoek der Koningin van Engeland in Frankrijks hoofdstad.

In de Fransche post vinden onze lezers eenige bijzonderheden omtrent al hetgeen gedaan wordt tot viering van het verblijf der doorluchtige reizigers: In dit overzigt bepalen wij ons bij de vermelding, dat, was de zondag geheel der rust toegewijd, de dag van eergister daarentegen op geheel andere wijze doorgebragt werd.

Des morgens een bezoek in het paleis van schoone kunsten; receptie van het corps diplomatique in het Elysée; daarop een uitstapje naar Sainte-Chapelle; en eindelijk een rid langs de boulevards, van de Bastille tot St. Cloud.

Men ziet dus, dat de Keizer zijn best deed om zijne reizigers het meest treffend schoons van Parijs te doen zien en tevens terug te geven wat zij den dag hunner aankomst, uithoofde van het reeds vergevorderde uur op den avond niet konden zien.

Wat het oorlogstooneel betreft daaromtrent zijn geene nadere berigten ontvangen.

Geene verdere officiële bevestiging der hervatting van het bombardement van Sebastopol, den 17 des morgens, dan de depêche van prins Gortschakoff, welke wij gister mededeelden. Men verklaarde te Parijs dit stilzwijgen, hetwelk minst genomen, zonderling kan genoemd worden uit het verlangen, om tegelijkertijd de heropening van het vuur en den uitslag van den storm mede te deelen, welke na dit nieuwe bombardement zou volgen.

De Engelsche admiraliteit heeft nog geen verslag van den admiraal Dundas ontvangen, omtrent het bombardement van Sweaborg. Dat oponthoud veroorzaakt te meer verwondering, daar men reeds Fransche en Russische verslagen omtrent dit gevecht ontvangen heeft.

Met de *Simoïs* zijn den 21 Augustus tijdingen uit Konstantinopel ontvangen van 17 dezer.

Zij houden het volgende in:

De Turksch-Europesche commissie is belast geworden met het voorstellen van hervormingen in het regtswezen.

Het Fransche kamp, dat bij Maslak en de zoete wateren wordt gevormd, zal 50,000 man tellen, waarvan reeds 20,000 man zijn aangekomen.

Daoud-Pacha krijgt het bevel over 16 eskadrons.

Te Varna zullen de kaders voor eene Ottomanische divisie, voor Azie, geformeerd worden.

Het Engelsch contingent gaat bepaaldelijk niet naar Azie, maar naar Schrumla en Calandmelli.

Erzerum wordt met allen spoed versterkt, maar het ontbreekt aan geregelde troepen. Kars wordt naauwer geblokkeerd en heeft om spoedige hulp verzocht.

De Russen zijn de Zoghanlidagh gepasseerd en hebben de vallei de Tschontschai bezet (?)

Daar men Erzerum in gevaar acht, maakten de vreemde consuls zich gereed die stad hulp te verleenen. De Bey van Tunis heeft zijne hulp aangeboden tegen de insurgenten te Tripoli.

De heer Benedetti vertrekt naar Egypte.

Er is concessie verleend tot het aanleggen van een spoorweg van Konstantinopel naar Belgrado.

De wanorden in de stad der Dardanellen zijn onderzocht; zij schijnen bovendien overdreven te zijn geweest.

Eene telegrafische depêche uit Londen, door den *Constitutionnel* medegedeeld, maar die wij overigens, in geen ander blad aantreffen, meldt, dat de Turksche leening eergisteren door twee huizen alleen is volteekend.

De commissie der tweede kamer van Wurtemburg, belast met het onderzoek van een voorstel, dat aan het initiatief van een zijner leden te danken is en strekkende om eene hervorming der staatkundige organisatie van Duitschland te verzoeken, heeft met 6 tegen 1 stem eene gunstige conclusie genomen. Zij formuleert het volgende voorstel, dat den 20 Aug. moet bediscussieerd worden, zoo het althans niet, gelijk voorzien werd, bij acclamatie wordt aangenomen:

»De regering te verzoeken, dat het haar behage, om zonder oponthoud, met al de in haar bereik zijnde middelen te arbeiden aan hervormingen der wettig staatkundige hervorming van Duitschland in den geest van Duitschlands eenheid en der werkdadige deelneming van den bond aan het beheer der aangelegenheden van algemeen belang.»

De *Oest. Corresp.* meldt, dat het concordaat tusschen de Oostenrijksche regering en den H. Stoel tot stand gekomen is.

Eene correspondentie uit Italie aan de *Presse* gerigt, bepaalt op 8 September e.k. de op handen zijnde bijeenkomst te Rome van een nieuw consistorie, waarin de benoeming van verschillende kardinalen moet plaats hebben, alsook de afkondiging eener nieuwe ridderorde, de orde der heilige ontvangenis. Men verwacht ook eenige veranderingen in het personeel der vreemde nuntiussen.

De stoomboot *Atlantic* heeft te Liverpool de mail van New-York van den 8 Aug aangebragt. Een oproer bij gelegenheid der verkiezingen, waarbij twintig personen omkwamen, had Louisville plaats.

Den kolonel Walker is het gelukt om van San Juan del Sur naar Bealeir te ontsnappen. De generaal Melendrez, die hem uit Neder-Californie verjoeg, is gefusilleerd op bevel van den nieuwen kommandant der provincie.

Brieven uit Mexico melden, dat Santa Anna uit eigen beweging eene nieuwe constitutie heeft voorgesteld in eene circulaire aan de gouverneurs der provinciën gerigt. De opstandelingen waren op het punt om zich van de stad Matamoran meester te maken.

FRANSCHE POST.

Men meldt uit Parijs, dd. 20 Aug.: De ministers, de president van de wetgevende vergadering en de president van den staatsraad, zijn dezen middag ten 3 ure door den Keizer aan Koningin Victoria en Prins Albert voorgesteld. De president van den senaat was afwezig.

Gisteren werd in eene der zalen van het paleis te St. Cloud, door den kapellaan van het Engelsche gezantschap eene godsdienstoefening gehouden, welke door al de Engelschen en het gevolg der Koningin, alsmede door lord Cowley, werd bijgewoond. Na de godsdienstoefening keerde de Koningin naar hare vertrekken terug. Des avonds werd door de leden van het Conservatoire een concert uitgevoerd, hetgeen uitsluitend uit godsdienstige muziek bestond. Heden morgen bezocht de Koningin het Palais des Beaux-arts, waar zij eene muzikale uitvoering van de kweekelingen des heeren Chevé, directeur en uitvinder van het populaire onderwijs in den zang, aanhoorde. De Keizer, die in burgerkleeding was, bood der Koningin den arm. Daarna begaf men zich naar het Elysée, waar aan het corps diplomatique audientie verleend werd, alle gezanten waren aanwezig, behalve de Turksche gezant, Mehemet Beij, die nog ongesteld is. Te half vier ure passeerde H. M. de straat Rivoli, om zich naar de H. kapel te begeven. Men hoorde vrij dikwijls leve de koningin roepen en de geestdrift des volks was grooter dan op den dag van de aankomst. Te ruim vijf ure trok de trein naar de Boulevards, waar de toekijkers natuurlijk in nog grooter aantal verzameld waren. Ook hier werden luide vivats gehoord.

Wat het oordeel des publieks over Koningin Victoria betreft, vindt men, dat zij een zeer beminnenswaardig voorkomen heeft, maar dat het haar aan Majesteit ontbreekt. Dat het bij de Parijzenaars aan calembours niet ontbreekt, spreekt van zelf, maar in het algemeen gevoelt men hier zeer goed het gewigt van deze gebeurtenis; en wanneer tot nu toe alleen de half-officiële bladen aan hunne geestdrift lucht gaven, dan is de oorzaak daarvan eenvoudig daarin te zoeken, dat de anderen zwijgen moeten. Hier en daar vertoont zich een spoor van den ouden nationalen haat, maar niet zoo zeer onder het volk, als wel onder de legitimisten. Het volk meent het eerlijk met de alliantie; het weet als door een zeker instinct, maar al te wel, dat bij den haat van natien als de Engelsche, hoogstens zekere regeringen iets zouden kunnen winnen, maar noch het land, noch de vrijheid.

Men heeft hier nommers van de *Times* en van de *Morning Post* in beslag genomen, omdat in het eene blad stond, dat de geallieerden de Krim verlaten zouden, indien de bestorming van den Malokoffs-toren weder mogt mislukken, terwijl in het andere het opbreken van het beleg werd aangekondigd, onverschillig of die bestorming al of niet gelukt. Men moet ook bekennen, dat dit onwaarschijnlijk is, daar dagelijks nieuwe troepen en ammunitie naar de Krim gezonden worden.

— Een der Parijsche correspondenten van de *Indépendance Belge*, deelt, o. a., de volgende bijzonderheden mede, omtrent het bezoek der Koningin van Engeland in het Palais des Beaux-Arts.

Een tent van rood fluweel met doorwerkte franje versierd, was vóór de deur van het paleis opgerigt, oranjeboomen en zeldzame bloemen waren amphiteatersgewijze op de treden geplaatst, en vergulde masten, dragende lange vlaggen met de kleuren van Frankrijk en Engeland, voltooiden deze smaakvolle decoratie.

HH. MM. werden aan de deur van het Palais des Beaux-Arts ontvangen door den heer Play, Commissaris-Generaal der Tentoonstelling en door het Bestuur der Schoone Kunsten. Aanvankelijk was bepaald, op dien dag enkel toe te laten de inzenders van voorwerpen en personen, die van doorloopende kaarten voorzien waren. Maar op bevel des Keizers, is het geheele publiek toegelaten.

In het begin was er veel gedrang; de menigte was zóó groot dat men met moeite voor HH. MM. een doorgang kon banen. Maar, dank zij de zorgen van de heeren inspecteurs der schoone kunsten, werd de orde spoedig hersteld, en konden de doorluchtige bezoekers het geheele gebouw doorloopen, te midden eener menigte, die reikhalzend verlangde de gelaatstrekken der koningin van Engeland te kunnen gadeslaan. In de eerste zaal had men op een met rood fluweel bedekt voetstuk geplaatst de zeer fraaije buste van koningin Victoria door den heer Marochetti vervaardigd, omgeven van keurige bloemen.

HH. MM. hebben de tentoonstelling tot in de kleinste bijzonderheden bezigtigd. De heer Mercey, inspecteur der schoone kunsten, die zich in de nabijheid van HH. MM. bevond, wees hun de schilderijen en noemde de vervaardigers. De koningin zag daaronder een groot aantal schilderijen, welke zij den heer Mercey verzocht op te teekenen, om ze later aan te koopen.

Prins Albert bezigtigde de schilderijen met het oog eens waren kenners. Van geen enkelen schilder was hem de naam onbekend, zelfs niet die van den tweeden en derden rang. Onder

de engelsche schilderijen trokken die van Landseer Mulkaedy, Leslie enz. zeer de aandacht van H. M. Van de duitsche schilderijen bezigtigden zij geruimen tijd de teekeningen van Coneleius en eenige portretten, waaronder voornamelijk het portret van Jenny Lind door den heer Magnus.

Na nog eenige schilderijen van Belgische en Fransche schilders bezigtigd te hebben, begaven zich HH. MM. naar de boven-gallerijen, waar etsen en gravures ten toon gesteld zijn. Zij zijn vervolgens weder naar beneden gekomen, en alvorens de tentoonstelling te verlaten, verzocht H. M. de groote Fransche zaal nogmaals te mogen bezigtigen. Zij bleef toen geruimen tijd staan voor de *Romains de la décadence*, van Couture, voor de portretten van Winterhalter en voor een allerliefst schilderij van Roqueplan.

Ten zes ure vertrokken HH. MM.

De Koningin gaf aan al de personen, die haar omringden, op de meest levendige en welwillende wijs hare bijzondere tevredenheid te kennen over deze uitmuntende tentoonstelling en bijzonder over de Fransche gallerijen.

SPAANSCHE POST.

De dagbladen deelen de nota mede, waarbij de afgezant van den Paus zijne terugroeping heeft aangekondigd en zijne paspoorten vraagt.

Ziethier dat stuk: Madrid, 15 Julij 1855.

« De reeks handelingen, welke in Spanje plaats hebben tegen de godsdienst der kerk en de openbare schending van het plegtig verbond tusschen de regering van Hare Katholieke Majesteit en den heiligen stoel in 1852 gesoten, en de ongunstige uitslag der klagten en herhaalde protesten, welke tot die regering uit naam der Kerk gerigt zijn, hebben den Heiligen Vader in de treurige noodzakelijkheid gebragt, een einde te maken aan de zending van zijn vertegenwoordiger in dit Koningrijk. De ondergeteekende zaakgelastigde van den Heiligen Stoel, heeft, diensvolgens, bevel ontvangen om het schiereiland te verlaten en naar Rome terug te keeren.

Hij verzoekt UEx. daarom hem wel zijne paspoort te willen zenden Hij betreurt het UEx. deze onaangename mededeeling te moeten doen, en heeft de eer UEx. de verzekering zijner hoogachting te hernieuwen.

« Alexander Franchi. »

« Aan de minister van buitenlandsche zaken.

Binnenland.

's Gravenhage, 22 Augustus.

Bij besluit van 16 Aug. 1855 Staatsbl. n° 113, is de volgende wijziging gebragt in het reglement op de uitoefening der kleine of verschharing- en kustvisscherijen in de prov. Zuidholland, vastgesteld door de Staten der prov. Zuidholland den 7den Julij 1848, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 22sten Augustus 1848 (Staatsblad n° 36).

I. Art. 27. Achter de 2de zinsnede van den eed, in dit artikel vervat, te doen volgen:

Anders dan in zee, en binnen 24 oren nadat die haring aan boord is ontvangen, in vaten, gebrand met het woord BOM, op eene vischreis, aangevangen op den datum, zoo als die jaarlijks bij Koninklijk besluit voor de opening der groote visscherij wordt vastgesteld.

II. Art. 33. Daaraan toe te voegen:

Bij het kaken van haring, waartoe zij de vrijheid hebben; zullen zij verpligt wezen na te komen de bepalingen vervat in art. 36 tot en met art. 42 van het Reglement op de uitoefening der Groote of Zoutharingvisscherij voor de provincie Holland, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 5den Junij 1827, no. 20, blijvende overigens de uitoefening dezer visscherij onder het toezigt en gezag van het collegie over de Kleine of Verschharing- of Kust-visscherijen, zoo als dat bij dit reglement is bepaald.

III. De wijzigingen van de artikelen 27 en 33 van dit reglement, vastgesteld door de Staten der provincie Zuidholland den 20,21sten Julij 1854, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 5den September 1854 (*Staatsblad* no. 132), worden ingetrokken.

Bij besluit van 19 Augustus jl., no. 55, heeft Z. M. goedgevonden te benoemen; tot gezworen van den Koningsoordpolder, provincie Noordbrabant, den heer J. Schilperoort; tot dijkgraaf van het heemraadschap van de Mark en Dintel, provincie Noordbrabant, den heer P. F. Eeman; tot hoogheemraden van den Ring van Putten, provincie Zuidholland, de heeren H. de Vos, D. Vermaat, P. de Raat, J. Saarloos en D. Oosthoek; tot heemraad van den Mijlpolder, provincie Zuidholland, den heer H. Tak; tot heemraad bij het dijksbestuur van den Zeevangs-Keukendijk, provincie Noordholland, den heer S. Bark; tot heemraad van den polder Waard en Groet, provincie Noordholland den heer G. Blaauboer Jz.; tot heemraad van den Anna-Paulowna-polder, provincie Noordholland, den heer C. W. van Valkenburg; tot gezworen bij den polder Kruiningen, provincie Zeeland, den heer W. Nieuwenhuijse; tot gezworen bij den polder Ouden van St. Philipsland, provincie Zeeland, den heer L. Dorst; tot secretaris van den polder het Nedereind van Jutphaas, provincie Utrecht, den heer C. G. de Balbian van Doorn; tot secretaris van den polder het Boveneind van Jutphaas, provincie Utrecht, den heer C. G. de Balbian van Doorn; tot hoogheemraad in het waterschap van Heijcop, genaamd de Lange Vliet, prov. Utrecht, den heer J. P. C. baron van Reede tot Ter Aa; tot dijksvolmagt van de Bildtpolders provincie Friesland, den heer E. van Loon Jz.; tot dijksvolmagt van de contributie het Nieuwe Bildt, provincie Friesland, den heer W. G. Koning; in het dijksbestuur van de Wonseradeels Zuiderzeedijken, provincie Friesland; tot gedeputeerde buitendijks den heer L. Britzel; tot gecommitteerden binnendijks de heeren S. Tacoma en J. S. Bouwalda; tot gecommitteerden buitendijks de heeren C. Oneides en P. R. Bijlsma; in het Termunter Zijlvest, provincie Groningen, tot scheppers; van Midwolda den heer D. E. de Jager; van Westerlee den heer H. A. Kloosterboer; van Zuidbroek den heer E. H. Boer; van nieuw Scheemda den heer S. S. Dallinga, en van Groot Termunten den heer F. P. Smith.

Bij Koninklijk besluit van den 11den Augustus 1855, no. 56, is aan A. J. Wooning, gewezen exploiteur bij het Hoog Militair Geregtshof, ten laste van den Staat een pensioen verleend ten bedrage van *f* 657.

Z. M. heeft benoemd, bij het 7de regement infanterie tot 2de luitenant-kwartiermeester den fourrier A. van Heerde, van het corps.

• Gisteren hebben de manschappen van het 1e bataillon der dienstdoende schutterij van deze residentie, naar de schijf geschoten, en wel voor prijzen, bestaande uit een zilveren leeuwenkop met granaat. De prijzen werden behaald; bij de eerste komp., door den schutter A. de Nokker; bij de tweede komp., door den korporaal W. Pot; bij de derde komp., door den schutter G. J. Mulder, en bij de vierde komp., door den schutter W. F. Stieler.

• De gewone audientie van den Minister van Marine zal op Vrijdag aanstaande geen plaats hebben.

• In de residentie zijn aangekomen en aan het hôtel *de Bellevue* afgestapt Maciel Monteiro, buitengewoon gezant en gevolmagtigd Minister van Z. M. den Keizer van Brazilie, te Lissabon, zich begevende naar Londen; de heer Egrim van der Elst van Brussel, de heer Mubert, van Bergen (Henegouwen), de heer Willem Christiaan, van Brussel, en de heer Brade, allen Ingenieurs en allen komende van Brussel; en aan den *Maréchal de Turenne* (hôtel *Fuhri*), de luitenant-generaal Schirmer, komende van Hessen-Kassel.

• Zoowel het *Journal des Débats* als de *Revue et Gazette Musicale*, spreken met veel lof van een concert, dezer dagen door onzen landgenoot, den beroemden violoncellist, Franco Mendes, te Parijs gegeven, waarop onder anderen een ottetto voor vier violen, twee altos en twee bassen, van zijne compositie werd ten gehoore gebragt en veel toejuiching mogt verwerven.

Prins Frederik heeft Zondag te Sanssouci deelgenomen aan het familie-diner, dat er bij gelegenheid van de terugkomst van den Koning en de Koningin plaats had. De Prins blijft tot aan het einde der groote manoeuvres, die nabij Berlijn plaats hebben, aan het Pruissische hof, om daarna eenige dagen te Muskau door te brengen.

Omtrent het kampement van het te Utrecht in garnizoen liggende korps mineurs en sappeurs ontvangt de *Utr. Ct.* uit Driebergen 't volgend welwillend schrijven:

Dezer dagen hoorde ik gewagen van het schoon, bij uitstek goed en net kamp, door de mineurs en sappeurs ingerigt en betrokken, in de legerplaats nabij Zoetersberg, alsook van de vele werken van aanval en verdediging, zoo boven als onder den grond, welke aldaar uitgevoerd zijn en nog uitgevoerd zullen worden. Mijne nieuwsgierigheid voerde mij daarheen; ik melde mij aan bij den luit.-kol. kommandant van het kamp: men verleende mij toegang en geleidde mij naar alles en zoo werd ik welwillend in de gelegenheid gesteld om te zien wat daar reeds uitgevoerd was door het schoone korps troepen, dat bij mijne aankomst nog aan het manoeuvreren was onder kommando van den bataillonskommandant. Hoezeer dat exerceren en manoeuvreren meermalen gezien hebbende, was het toch een genoegen voor mij, te zien de schoone gestalte, het voorkomen der manschappen en de vaardigheid der bewegingen over de ruwe heide. — De inrigting van het kamp heb ik nooit zoo goed en net gezien; mij dunkt dat dit boven allen lof verheven is. — De bezigtiging van de werken boven en ook deels onder den grond verschaft mij nu eenig denkbeeld van de wijze hoe men in de Krim te werk gaat om de vesting Sebastopol aan te vallen en te verdedigen, terwijl de zoogenaamde pionnierswerken doen zien, hoe militairen zich in alle oorden weten te huisvesten.

Ik ben zoozeer voldaan over mijne wandeling, dat ik mij niet weêrhouden kan, u deze regels te schrijven met het doel, dat, mogelijk ten gevolge van eenige melding hiervan in uwe courant, menigeen uwer stadgenooten, de uitvoering zal kunnen gaan zien van vele zaken, waarover thans zooveel gesproken wordt, als: kampen, loopgraven, batterijen, hindernissen, sappen, mijngangen, mijnen, steenmijnen, bommijnen, veldkeukens van allerlei aard, bakovens, veld- of vestingwerken, wolfskuilen en ik weet al niet wat meer; alles kon ik niet onthouden en opteekenen.

Bij het heengaan verhaalde mij de mineur-geleider, dat men nu dikwijls mijnen zal laten springen, maar dat vooral op den 27 van deze maand vele mijnen en ook vele steen- en bommijnen of fougassen (zoo als hij 't noemde) zullen springen; en vervolgens nog tot omtrent half September werken worden uitgevoerd, die voor iemand, welke zoo iets nooit gezien heeft, maar er veel van hoort spreken, hoogst interessant zijn te aanschouwen.

Eene welingerigte kantine verschaft gelegenheid tot het bekomen van ververschingen en, om ook eens uit te rusten.

Te Vollenhoven heeft den 17den dezer eene vergadering van Burgemeesters van de omliggende gemeenten plaats gehad, waarop is gesproken over de veranderingen, welke in het belastingstelsel noodzakelijk zijn geworden, door de afschaffing van de Rijks-belasting op het gemaal, waardoor onvermijdelijk de opcenten op het gemaal ten behoeve der gemeenten zijn vervallen. Men heeft daarom besloten de belasting op het gedistilleerd van 50 à 60 tot 120 op te voeren.

De *Staats-Courant* meldt door het Depart. van Finantien in de gelegenheid gesteld te zijn tot de mededeeling van de volgende opgave van de op 15 Aug. 1855 in de onderstaande entrepôts aanwezige hoeveelheid ruwe suiker:

Amsterdam	pond	12,718.284
Rotterdam	»	10,300.583
Schiedam	»	1,635.276
Dordrecht	»	388,649
Middelburg	»	1,280,303
	Totaal pond	26,323,095

Gister is van regeringswege, ten behoeve der kamers van koophandel en fabrieken, vermeld bij § 2 der circulaire in de *Staats-Courant* van 29 Junij 1852, verzonden een gedrukt tabellarisch overzigt van den handel te Bremen, over 1854.

Volgens een berigt van Zr. Ms. consul te Buenos-Ayres, zijn aldaar gedurende het eerste halfjaar van 1855 aangekomen 7 Nederlandsche schepen, als: uit Rotterdam 2 met vensterglas, kaas, jenever, teer, eau de Cologne, vloerkleeden, planken, dakpannen, ingemaakte vruchten, suiker, likeuren, haring enz.; uit Cadix 2 met zout en 1 met dito en planken; uit Hamburg 1 met jenever, wijn, zink, steenkolen, spijkers, glaswerk en diverse waren; uit Antwerpen 1 met porselein, wijn, spijkers, Pruissisch blaauw enz.

In denzelfden tijd zijn van Buenos-Ayres 13 Nederlandsche schepen vertrokken, als; naar Akyab 4, naar Entrerios 1 en naar Montevideo 2 in ballast; naar Hamburg 1 met 10,240 stuks gedroogde runderhuiden, 130 paardenhuiden, 800 horens, eenige wol en talk; naar Antwerpen 4 met 8473 stuks gezouten runderhuiden, 4294 stuks gedroogde runderhuiden, 892 balen wol, voorts schapenvachten, paardenhuiden en paardenhaar; naar Amsterdam 1 met 5964 stuks gedroogde, 400 stuks gezouten runderhuiden, eenige wol, paardenhaar en schapenvachten.

Blijkens eene van Zr. Ms. consul-generaal te Rio Janeiro ontvangen opgave, is die haven gedurende de eerste helft van het loopende jaar door 4 schepen onder Nederlandsche vlag bezocht geworden. Daarvan kwamen er van Hartlepool, Newport en Cardiff respectievelijk 1 met steenkolen, en van Londen 1 met stukgoederen. — Van deze vaartuigen vertrokken: 1 naar Hamburg met koffij; 1 naar Marouim in ballast; 1 naar Batavia in ballast en 1 naar Falmouth met koffij.

Volgens een berigt van Zr. Ms. consul te Salonica, zijn aldaar gedurende het eerste halfjaar van 1855 3 Nederlandsche schepen aangekomen, en wel uit Amsterdam, geladen met 1995 vaten suiker, 25 vaten koffij, 500 kisten vensterglas, 7 kisten indigo, 2 kisten cochenille. Van deze schepen zijn 2 naar Cork bij Falmouth en 1 naar Marseille vertrokken met 4181½ kilo zachte tarwe.

Voorts kwam te Salonica 1 vreemd schip uit Nederland, en wel uit Amsterdam, geladen met suiker, indigo en cochenille.

Blijkens eene opgave van Zr. Ms. minister-resident te Konstantinopel, zijn aldaar, gedurende het eerste halfjaar van 1855, 12 Nederlandsche schepen, te zamen 1712 ton metende, regtstreeks uit Nederland aangekomen, als: uit Harlingen 1 met steenkolen en kaas; uit Vlaardingen 2 met suiker en gezouten vleesch; uit Amsterdam 9 met stukgoederen, suiker, kaas en boter.

Uit vreemde havens kwamen te Konstantinopel 82 Nederlandsche schepen, metende 13,257 ton, als: uit Kertsch 6 in ballast, 1 met talk en 1 met lijnzaad; uit Heraclea, Rodosto en Silivria respectivelijk 1 met stroo; uit New-Castle 12, uit Cardiff 4 en uit Portsmouth 1 met steenkolen; uit Marseille 1 met stukgoederen; uit Kamiesch 6 in ballast en 1 met hooi; uit Londen 1 met stukgoederen; uit Bahia 1 met suiker, cacao, koffij en huiden; uit Napels 5, uit Sinope 1, uit Gallipoli 1, uit Corfu 1 en uit Genua 1 in ballast; uit Genua en Malta 1 met muilezels; uit Galacz 9 met rogge, 13 met tarwe en 3 met maïs; uit Ibraila 3 met tarwe; uit Smyrna 1 in ballast en 3 met hard brood; uit Swansea 1 met steenkolen; eindelijk uit Liverpool 1 met manufacturen.

Naar Nederland vertrokken van Konstantinopel 28 Nederlandsche schepen, metende 4166 ton, als: naar Amsterdam 1 met palmhout en 5 met rogge; naar Rotterdam 1 met rogge en 1 met tarwe; naar Harlingen 1 en naar Vlaardingen 2 met rogge; naar Texel 1 met maïs; naar Vlissingen 14 met tarwe en 2 met maïs.

Verder zijn in hetzelfde tijdvak 69 Nederlandsche schepen, metende 11.367 ton, van Konstantinopel naar vreemde havens vertrokken, als: naar Kertsch 1, naar Heraclea 2 en naar St. Ubes 2 in ballast; naar Marseille 2 in ballast op avontuur; naar Galacz 46 in ballast, 1 met suiker en 1 met manufacturen; naar Cork bij Falmouth 1 met talk; naar Balaclava en Kertsch 1 met stukgoederen; naar Rodosto 1 om stroo; naar Antwerpen 2 met lijnzaad; naar Kamiesch 3 met stroo en 1 met paarden; naar Kamiesch en Galacz 2 in ballast en 2 met stroo; naar Smyrna 1 met stukgoederen.

Volgens een berigt van Zr. Ms. consul-generaal te Londen, zijn te Grangemouth, gedurende het eerste halfjaar van 1855, aangekomen 12 Nederlandsche schepen, als: uit Amsterdam 3 met hoepels en 1 in ballast; uit Schiedam 1 in ballast; uit Dantzig 1 met tarwe; uit Ostende 1 met schors; uit Groningen 1 met boonen; uit Leith en Alloa respectivelijk 2 ledig.

Van deze schepen vertrokken: naar Amsterdam 4 met ijzer; naar Dantzig 3, naar Hobroe 2 en naar Bergen 1 met steenkolen: naar Boness' 1 ledig; naar Stettin 1 met ijzer en soda.

Te *Leith* kwamen 11 Nederlandsche schepen, als: uit Harlingen 5 en uit het Vlie 1 met gemengde lading; uit Amsterdam 1 met suiker; uit Dordrecht 1 met tarwe; uit Wolgast 1 met dito; uit Kopenhagen 1, alsmede uit Memel 1 met wol en lijnkoeken. Van deze schepen vertrok 1 naar Harlingen met steenkolen; de overige vertrokken van Leith naar andere Engelsche havens om steenkolen en ijzer te laden.

Voorts zijn in de eerste helft dezes jaars vier vreemde schepen uit Nederland te Leith binnengekomen, en evenveel van daar vertrokken, buiten de twee Engelsche stoombooten die regelmatig tusschen Rotterdam en Leith varen.

Te Aarwich kwamen in hetzelfde tijdvak 2 Nederlandsche schepen, als: uit Londen 1 in ballast, hetwelk naar Altona vertrokken is met tras, en 1 uit Gothenburg met staal en hout, hetwelk met dezelfde lading de reis naar Adelaïde heeft voortgezet.

Volgens een door Zr. Ms. consul te Liverpool ingezonden berigt, is die haven gedurende de eerste helft van het jaar 1855 door 74 schepen onder Nederlandsche vlag bezocht geworden, van welke 21 in ballast kwamen. Daarvan kwamen er: van Amsterdam 3 met suiker, 1 met suiker en komijn en 6 in ballast; van Rotterdam 6 met bruinsteen, schors, jenever, zaad, cichoreiwortel enz. en 2 in ballast; van Groningen 1 in ballast; van Dordrecht 1 met tarwe, 1 met erwten en eikenschors en 1 met schors; van Harlingen 1 met tarwe en haver; van Zierikzee 1 in ballast; van Uraguay 1 met horens en huiden; van Dublin 3 met meel, oud ijzer, buskruid, tarwe, haver en amaril, en 2 in ballast; van Bilbao 1 met meel; van Bordeaux 1 met meel: van Livorno 4 met olie, marmer, wijnsteen, wol, lompen, meel enz.; van Marseille 1 met meekrapwortel; van Requejada 3 met tarwe; van Duinkerken 1 in ballast; van Palermo 1 met zwavel en sumak; van Kertsch 1 met talk; van Nice 1 met olijf-olie; van Konstantinopel, Smyrna en Gibraltar 1 met tarwe, geele bessen, gom, meekrapwortel, wol en limoenen; van Newrie 2 in ballast; van St. Malo 1 in ballast; van Malaga 1 met olie, wijn, lood, vijgen en amandelen; van Danzig 1 met jopenbier, talk, vlas, hout en duigen; van Girgentie 1 met zwavel; van Altona 1 met tarwe, zeegras, ledige flesschen en oud metaal; van Tarragona 1 met hazelnoten en wijn; van Alexandrie 1 met tarwe; van Plymouth 1 in ballast; van Corunha 1 met beenderen en kopererst; van Douglas 1 in ballast; van Venetie 1 met sumak, zwavel en hennep; van Chester 1 in ballast; van Hamburg 1 met tarwe en van Smyrna 1 met akerdoppen en amaril.

Van voormelde schepen vertrokken: naar Dordrecht en Rotterdam 3; naar Rotterdam 7; naar Hamburg 3; naar Koningsbergen 12; naar Triëst 3; naar Livorno 2; naar Corunha 1; naar Galacz en Ibraïl 1. naar Lubeck 1; naar Londen 1; naar Stettin 3; naar Konstantinopel, Galacz en Ibraïl 3; naar Danzig 2: naar Santos 1; naar Amsterdam 1; naar Singapore 2; naar Batavia en Soerabaija 6: naar Batavia en Samarang 1; naar Batavia en Singapore 1; naar Adelaïde 1; naar Laguayra 1: naar Oporto 1, naar Harlingen 1; naar Zierikzee 1 en naar Dordrecht 1; zijnde het meerendeel dezer vaartuigen uitgezeild met lading.

Voorts kwamen nog gedurende bovengemeld tijdbestek te Liverpool 25 vreemde schepen, waarvan 24 beladen en 1 in ballast, uit Nederlandsche havens aan; terwijl 73 vreemde schepen, alle beladen, uit Liverpool naar Nederland vertrokken.

Meermalen is er in de dagbladen melding gemaakt van de beruchte dusgenoemde «Appelternsche schoolquaestiën», welke, aanvankelijk van meer of min feitelijken aard, sedert den aanvang des jaars 1853 op zuiver regterlijk terrein zijn overgebragt.

Men weet, dat die geschillen, voor de arrondissements-regtbank te Nijmegen aanhangig gemaakt, gevoerd worden, zoo door kerkvoogden en notabelen der Hervormde gemeente van Altforst en Appeltern, als door die der Hervormde gemeente van Alphen, als eischers, tegen het gemeentebestuur van Appeltern gedaagde in beide regtsvorderingen respectivelijk. Deze procedures worden onafgebroken voortgezet, terwijl eene eindbeslissing met belangstelling wordt te gemoet gezien.

Bij interlocutoire vonnissen van gemelde regtbank, tusschen partijen gewezen den 6den Januarij 1854, in hooger beroep bevestigd bij arrest van het provinciaal geregtshof in Gelderland, van den 4den October daaraanvolgende, werden de eischers toegelaten om door getuigen te bewijzen de door het gedaagde bestuur gecontesteerde daadzaken, en wel:

a. In de zaak van Kerkvoogden en notabelen der Hervormde gemeente van Altforst en Appeltern: 1o. dat de Hervormde gemeente te Altforst en Appeltern sedert onheugelijken tijd, immers sedert meer dan dertig jaren, voortdurend en onafgebroken, ongestoord, openbaar en niet dubbelzinnig als eigenares heeft bezeten het schoolgebouw en de daarbij behoorende schuur te Appeltern en 2o. dat het gemeentebestuur van Appeltern den 27sten October 1852 de voormelde schuur heeft doen wegbreken.

b. In die van Kerkvoogden en Notabelen der Hervormde gemeente te Alphen: 1o. dat de koster der Hervormde gemeente te Alphen voor het jaar 1800 bewoonde een vertrek in den buik der Herv. kerk te Alphen, met een afdak uitspringende op het kerkhof, terwijl het schoollokaal mede tegen de kerk aangebouwd was; 2o. dat bij den overgang van het kerkgebouw in het jaar 1800 aan de R. Katholieke gemeente te Alphen, de woning van den koster en schoolmeester, het schoollokaal en de custorie-tuin der Herv. gemeente aan de R. Katholieke niet zijn overgegaan; 3o. dat de burgerlijke gemeente, in plaats der voormelde weggebrokene woning van den koster, in 1805 voor denzelven eene woning heeft doen bouwen in den custorie-tuin; 4o. dat in plaats van het voormelde door de R. Katholieke gemeente te Alphen afgebroken schoollokaal, een ander door de burgerlijke gemeente is gebouwd in den hoek van het kerkhof; 5o. dat in 1835, het gemelde schoollokaal geheel in verval zijnde geraakt, de burgerlijke gemeente al weder in stede, het tegenwoordige schoollokaal heeft doen bouwen tegen het voorschreven kosterhuis, op custorie grond, ter plaatse waar te voren te schuur of deel van de kosterswoning was; 6o. dat op 19 Aug. 1852 het bestuur der gemeente Appeltern voormeld lokaal heeft doen openbreken en zich in het bezit daarvan gesteld.

Ten dienende dage van dit, ingevolge de bepaling van art. 205, 3e lid van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering met *geslotene deuren* gehouden, getuigenverhoor, op Donderdag 24 Mei 1855, voor den benoemden regter-kommissaris, door de eischers in de zaak sub. *a acht* en in die sub *b. zeven* getuigen geproduceerd zijnde, werden er echter, na den vereischten eed ieder afzonderlijk te hebben afgelegd, en voor het afleggen door hen van getuigenis, *zes* in de eerste en *vier* in laatstgemelde procedure, van wege het gedaagde bestuur gewraakt, op grond, dat zij op de van wege dat bestuur gedane vraag «of zij waren leden der eischende Hervormde gemeenten,» toestemmend hebbende geantwoord, bij deze gedingen een dadelijk, althans een zijdelingsch belang hadden. Het gedaagde bestuur bij deze wrakingen, tegen welke de eischers zich verklaarden te verzetten, blijvende volharden, werden partijen door den regter-commissaris, zonder nadere dagvaardiging, verwezen naar de daartoe door ZEd.-Achtb. bepaalde teregtzitting van den 19 Junij ll. Op het verslag van den heer regter commissaris en de gehoudene pleidooijen voor de Kerkbesturen door Mr. H. C. Pijen en voor het gemeentebestuur door Mr. H. P. G. M. de Man, werd bij vonnissen der arrondissements-regtbank van den 17 Julij daaraanvolgende, opzigtens het onderwerpelijk incident, in beide zaken, uitspraak gedaan en de voorgestelde wrakingen, overeenkomstig de conclusien van het O. M. verworpen, met bevel dat de gewraakte getuigen, op nadere door den heer regter-commissaris te bepalen dag, zullen worden toegelaten tot het afleggen van getuigenis en veroordeeling tevens van het gedaagde bestuur in de kosten van het incident.

Bij die uitspraken toch werd door de regtbank aangenomen en beslist, «dat bij gedingen, gevoerd door burgerlijke of kerkelijke publieke regterlijke corporatien, de beslissing der vraag, of derzelver leden, als getuigen in zoodanige gedingen kunnen worden gewraakt, afhankelijk is van de waardeering (die aan het oordeel des regters voor elk geval moet worden overgelaten) van de meerdere of mindere mate van zekerheid, of zelfs waarschijnlijkheid, dat uit den uitslag van zoodanige gedingen, geldelijke schade of voordeel voor die leden zal voortvloeijen, hetzij regtstreeks, hetzij door vermindering of vermeerdering van hun aandeel in de lasten van zoodanige corporatie; dat, al mogt op de leden der betrokken Hervormde gemeente, krachtens de bestaande kerkelijke reglementen, de juridische verpligting rusten, om in het te kort voor de uitgaven dier gemeente, des noods, door hoofdelijken omslag te voorzien, in casu geenszins is aangetoond de zekerheid, veel minder de waarschijnlijkheid, dat uit eenen voor die gemeente nadeeligen uitslag van dit regtsgeding, de noodzakelijkheid van zoodanigen hoofdelijken omslag zal voortvloeijen, terwijl integendeel door onderscheidene gewraakte getuigen, bij hunne wraking afgelegd, dat zij als ledematen der kerk niets aan die kerk hebben betaald, hetzij onder den naam van plaatsengeld of van hoofdelijken omslag,» de waarschijnlijkheid resulteert, dat, al mogt ook eenig gemis van inkomsten (ofschoon daarvan niet gebleken is) of eenige verhooging der uitgaven, voor de Hervormde gemeente in geschil, het gevolg zijn van dit regtsgeding, in dit nadeel door andere middelen dan door den hoofdelijken omslag zoude kunnen worden voorzien; en dat daarenboven tegenover deze eventualiteit, de andere gesteld moet worden, dat de uitslag van dit regtsgeding schadelijke gevolgen voor de gedaagde burgerlijke gemeente, en verhooging harer gemeente-lasten kan hebben, zoodat het volstrekt niet uitgemaakt is, dat deze gewraakte getuigen, welke allen mede tot die burgerlijke gemeente behooren en in hare lasten moeten deelen, eventueel meer *geldelijk* voordeel zou hebben bij de *winst* dan bij het *verlies* aan de zijde der gedaagde van het door de eischers ingestelde regtsgeding.

Wij vernemen, dat door het succomberende gemeentebestuur in deze regtspraak is berust en de gewraakte getuigen dienvolgens reeds op nieuw en wel tegen den 16 dezer voor den heer regter-commissaris tot het afleggen van getuigenis zijn opgeroepen. (*H.*)

Tot lid voor den gemeenteraad te Rotterdam is gisteren gekozen de heer C. P. Sander, met 265 van de 535 uitgebragte stemmen, waaronder zich 8 van onwaarde bevonden, de heer W. van den Bergh van Heinenoord bekwam 247 stemmen.

In de zitting van het provinciaal geregtshof in Zeeland van Zaturdag is behandeld de zaak van den officier van justitie bij de arrondissements-regtbank te Middelburg, appellant van een vonnis dier regtbank, waarbij de scheepsgezagvoerder M. Butijn is vrijgesproken van de hem ten laste gelegde feiten.

De verdediging van den beklaagde werd ook nu waargenomen door den advocaat Mr. W. P. J. G. van Diggelen. In deze zaak zijn twee getuigen gehoord.

Het openbaar ministerie heeft, bij monde van den procureur-generaal geëischt, verklaring van den beklaagde aan het wanbedrijf van misbruik van vertrouwen, en veroordeeling dien ten gevolge tot eene gevangenisstraf voor den tijd van minstens twee maanden en hoogstens twee jaren, eene geldboete van *f* 12.50, ontzegging van het burgerschap en de burgerlijke regten, vermeld in art. 42 Wetboek van Strafregt, en in de kosten van het geding.

Na re- en dupliek zijn de debatten gesloten en heeft het Hof de uitspraak bepaald op den 28 dezer des morgens ten 10 ure. (*M. Ct.*)

Het besluit van den gemeenteraad van Zwolle, betrekkelijk den aankoop van de gazfabriek van de heeren de Bruijn en Zonen, is door Gedep. Staten van Overijssel goedgekeurd, zoodat deze belangrijke zaak haar beslag heeft bekomen en weldra met eene algeheele verbeterde verlichting der gemeente Zwolle een aanvang zal gemaakt worden.

Nieuwe Diep, 20 Aug. Heden morgen ankerde hier buiten de haven het Fransche transportschip met stoomvermogen *la Marne*, komm. luit. ter zee Barmont, komende van Havre en bestemd naar de Oostzee met een transport Russische krijgsgevangenen, groot 200 man, ter uitwisseling; gezegd fregat is gisteren nacht ten gevolge van onbekendheid, en gemis aan loods, naar deze kust verzeild en heeft door het stooten op de zoogenaamde Fransche bank een defect aan de machine gekregen, dat echter spoedig hersteld is, waarna het schip weder is vertrokken.

Publieke Vermakelijkheden.

Kon. Fransche Schouwb., Donderdag 23 Aug. 7 ure MIDI à 14 HEURES, vaudeville en un acte; LE BAL DU GRAND MONDE, vaudeville, en un acte; GREGOIRE, vaudeville en un acte; QUI SE RESSEMBLE SE GENE, vaudeville en un acte.

227ste Nederlandsche Staats-Loterij.
3e LIJST. 2e KLASSE.
Uitgekomen hooge prijzen:
No. 17582 *f* 20000; — 9043 *f* 2500; — 15740 *f* 1250; — 133 *f* 1000.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 21 Augustus 1855.

Nederland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	63 5/8 11/16 11/16
Dito Certificat.	3	76 1/16
Dito Dito.	4	93 3/8 7/16
O. I. Leening	4	
Amort. Syndic.	3½	
Hand.-Maats.	4½	
Belgie.		
Certificaten	2½	
D° *Rotschild*	2½	
Frankrijk.		
Obligatien	3	
Spanje.		
Nieuwe	1	18 11/16 3/4
Dito Buitenl.	3	
D° Binnenl. s/m.	3	31 1/8 31
Bew. Sp. Com.		
Amort. Schuld.		
Portugal.		
Londen nieuwe.	3	40 1/16 1/8
Dito uitgest.	4	

Rusland.	Pct.	
Hope 1798/1816	5	102½
Dito 1828/1829	5	102
Cert. 1831/1838	5	
Dito Dito	4½	89
Dito *Hope*	4	78 1/8
Dito *Stieglitz*	4	76 7/8 77
Dito dito 5e Ser.	4	
Dito 1854	5	82¼
Inschr. Assig.	6	
Certific. dito.	6	
Polen.		
Obligatiën	4	
Oostenrijk.		
Metaliek	5	62½ 9/16
Dito bet. Amst.	5	73 1/8 1/4 3/16
Dito Nation.	5	67½ 5/8 9/16
Dito 1847	2½	31 15/16
Dito 1851/1852	2½	31 15/16

Mexic., te Lond. 3 pct. 20 13/16; dito Onb. 20 13/16; Gren. te Lond. Uitg. 6 7/8; Venez. Uitg. 1 pct. 12 3/8; Peru 4½ pct. 77 7/8.

Londen, Consols 91¼; 1 pct. Spanje 18 7/8; Mexic. 21 [illegible].

Binnenl. fondsen waren heden bij tragen handel iets vaster. In vreemde effecten ging wederom niets belangrijks om; stemming was over het geheel flaauwer.

Advertentien.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.